

การพัฒนาฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง Development of a database of local scholars in Phatthalung Province

สุนิษา ชันนุ้ย (Sunisa Khannui)¹

พงษ์พันธ์ พิณโท (Pongpan Pinto)²

อัทพล เทพสง (Auttapon Thepsong)³

จรรยา ชูทับ (Chanya Chootup)⁴

ธมลวรรณ ขุนไพชิต (Thamonwan Khunphaichit)⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง และพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ประชากรที่ใช้ในการ

¹บรรณารักษ์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง E-mail: ksunisa@tsu.ac.th

²ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ E-mail: ppongpan@tsu.ac.th

³นักวิชาการคอมพิวเตอร์ สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง E-mail: auttapon@tsu.ac.th

⁴เจ้าหน้าที่บริหารงาน ระดับชำนาญการ คณะอุตสาหกรรมเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง E-mail: chanya@tsu.ac.th

⁵บรรณารักษ์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง E-mail: khthamonwan@tsu.ac.th

วิจัย คือ ประชาชนท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง จำนวน 22 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกข้อมูลประชาชนท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงและองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากประชาชนท้องถิ่น แบบประเมินระบบฐานข้อมูลประชาชนท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง การพัฒนาระบบฐานข้อมูลประชาชนท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ใช้ระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows 10 ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL ภาษา PHP โปรแกรมที่ใช้ในการเขียนระบบ NetBeans IDE 8.0 ภาษา Java script and jQuery

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี องค์ความรู้ของประชาชนส่วนใหญ่เกิดจากการศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากบรรพบุรุษ และเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ ประชาชนมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจ ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร ให้ความรู้แก่คณะหรือบุคคลที่มาศึกษาดูงาน จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุตรและเครือญาติ โดยประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการยกย่อง และได้รับการประกาศเกียรติคุณจากองค์กรต่าง ๆ ด้านองค์ความรู้ของประชาชนท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วยองค์ความรู้ด้านเกษตรกรรม คือ การทำปุ๋ยชีวภาพ การเลี้ยงหมูหลุมชีวภาพ การทำดินหมัก และเทคนิคการเลี้ยงสัตว์ ด้านการแพทย์แผนไทย คือ การนวด และการรักษาโรคเกี่ยวกับกระดูก ระบบประสาท และกล้ามเนื้อ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ การบำรุงรักษาดิน

¹Librarian, Thaksin University Library, Phatthalung Campus

²Director, Thaksin University Library

³Computer Technical Officer, Computer Center of Thaksin University, Phatthalung Campus

⁴Administration Officer, Professional Level, Faculty of Agro and Bio Industry, Thaksin University, Phatthalung Campus

⁵Librarian, Thaksin University Library, Phatthalung Campus

(Received : April 8, 2020 ; Revised : July, 5, 2020 ; Accepted : July 24, 2020)

ด้วยการใช้หญ้าแฝก และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศิลปกรรม คือ มโนราห์ และการแสดงหนังตะลุง และด้านอุตสาหกรรม ศิลปกรรม และหัตถกรรม คือ การผลิตผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว และการแกะรูปหนังตะลุง การพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง เนื้อหาระบบประกอบด้วยข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญา และแผนที่แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา ผู้ใช้สามารถสืบค้นจากคำสำคัญ การกำหนดเงื่อนไข และจากการจัดหมวดหมู่ความรู้ การประเมินระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง พบว่า ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพของระบบ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ และด้านการออกแบบ ตามลำดับ

คำสำคัญ : ปราชญ์ท้องถิ่น, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง, พัทลุง

Abstract

The purposes of this research were to study and collect data on local scholars in Phatthalung Province, study and collect local wisdoms from the local scholars in Phatthalung Province as well as to develop the database system on the local scholars in Phatthalung Province. The population of this study were 22 local scholars which were then selected by purposive sampling for 10 samples. The instruments used for collecting data consisted of an interview form, a record form for local scholars in Phatthalung Province, and local wisdoms from the scholars, an evaluation form on database of the local scholars in Phatthalung Province. The development of database system on the local scholars in Phatthalung Province was established by using

Microsoft Window 10, MySQL PHP for program writing, Net Beans IDE, and Java script and jQuery.

The study results revealed that most of the local scholars were male, aged over 50 years old. Most of the scholars' wisdoms derived from self-study, transferring from their ancestors, and attending seminars organized by other organizations. These scholars educated other people who were interested, being visited lecturers, giving information for groups or persons who came on field trips, or establishing learning centers and transfer knowledge for children and relatives. Most of the local scholars were honored, offered certificates from the government and private organizations. As for the local scholars' wisdoms in Phatthalung Province, they were in various fields: agriculture – it was making organic fertilizers, organic deep-pit pig raising, making composted soil, and animal raising techniques. On Thai traditional treatments, there were massages, orthopedic, nervous system, and muscle treatments. On natural resource management and environment, there were soil maintenance by using vetiver grasses, and natural resource management. As for arts, there were Manora and shadow puppet shows. Lastly on industry and handicrafts, there were products made from coconut shells and shadow puppet crafts. The development of a database on local scholars in Phatthalung Province, local wisdoms, learning aids on local wisdoms, and maps for locations of local wisdom resources could be searched from keywords, condition setting, and categories. The evaluation of the database on local scholars in Phatthalung Province revealed that, in the overall view, users were satisfied with the system at the high level which were on the following aspects: efficiency of the system, its utilization, and design, respectively.

Keywords : Local scholars, Local wisdom, Database of local scholars in Phatthalung Province, Phatthalung Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญและมีคุณค่ายิ่งต่อวิถีการดำเนินชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ชาติและชุมชนดำรงอยู่ มีคุณค่าและความดีงามที่จรรโลงชีวิตและวิถีชุมชนให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืนและสมดุล เป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพและเป็นรากฐานการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญในเรื่องของภูมิปัญญา โดยการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ต้องการให้มีการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมทั้งส่งเสริมให้มีระบบการจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, น. 70) แต่สภาพปัจจุบันภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเรื่องยังอยู่ในลักษณะที่กระจัดกระจาย ไม่มีการจัดเก็บและบันทึกไว้อย่างเป็นรูปแบบ รวมทั้งไม่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่รุ่นต่อมา จึงมีแต่จะเลือนหายไปทีละเล็กละน้อย จนมีโอกาสที่จะสูญหายและสาบสูญไปในที่สุด (สุพัฒน์ ศรีสวัสดิ์, พนม สุขจันทร์, จารุวรรณ ประดับแสง, และสมนึก ลิ้มเจริญ, 2556, น. 16) และจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่น พบว่า มีการจัดทำฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านส่วนใหญ่จะเป็นการให้ข้อมูลประวัติของปราชญ์และนำเสนอความรู้ในรูปแบบที่กว้าง ดังนั้น การดำรงไว้ซึ่งภูมิปัญญาที่อยู่ในตัวบุคคลมิให้สูญหายไป จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องคำนึงถึง การดึงความรู้ภูมิปัญญาที่อยู่ในตัวบุคคลเป็นความรู้เฉพาะตนให้ปรากฏเป็นความรู้ที่ชัดเจน ด้วยการแสวงหาความรู้ภูมิปัญญา กลั่นกรองความรู้ภูมิปัญญา มีการจัดเก็บความรู้ภูมิปัญญาอย่างเป็นระบบ และเผยแพร่ความรู้ภูมิปัญญา ในลักษณะของฐานข้อมูลที่มีความพร้อมทั้งข้อมูลของปราชญ์และองค์ความรู้ภูมิปัญญาของปราชญ์จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้บุคคลทั่วไปเข้าถึงความรู้ได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา

จังหวัดพัทลุงเป็นจังหวัดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน มีปราชญ์ท้องถิ่นที่มีองค์ความรู้ภูมิปัญญาเป็นที่รู้จักยอมรับของคนทั่วไป โดยภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นได้ผ่านกระบวนการแสวงหาความรู้ การสกัดความรู้ มีการปฏิบัติจนเกิดเป็นผลดีแล้ว เป็นความรู้ภูมิปัญญาที่คนอื่นสามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ ความรู้ภูมิปัญญาบางส่วนมีการเก็บ รวบรวม และเผยแพร่ไว้ในแหล่งต่าง ๆ แต่ก็มีบางส่วนที่ยังไม่มีการรวบรวม จัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ จากเหตุผลดังกล่าว จึงได้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง เพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่น องค์ความรู้ภูมิปัญญาของปราชญ์ท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาหรือเผยแพร่ภูมิปัญญาไปสู่บุคคลทั่วไป ให้นำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ รวมถึงเพื่อให้ความรู้ภูมิปัญญาอยู่คู่สังคมไทยอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง
2. เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง
3. เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 ประชากร คือ ปราชญ์/ผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดพัทลุง เป็นผู้สร้างสรรค์ภูมิปัญญา หรือสืบสานภูมิปัญญามาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม และอาศัยอยู่ในจังหวัดพัทลุง มีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง ฯลฯ หรือเป็นผู้ที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ว่าเป็นผู้มีความรู้ เป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติและได้รับรางวัลต่าง ๆ หรือไม่ได้รับรางวัล แต่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ โดยมีประชากรแยกตามสาขา ดังนี้ สาขาเกษตรกรรม จำนวน 5 คน สาขากการแพทย์แผนไทย จำนวน 5 คน สาขากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2

คน สาขาศิลปกรรม จำนวน 5 คน และสาขาอุตสาหกรรม ศิลปกรรมและหัตถกรรม จำนวน 5 คน รวมประชากร ทั้งหมด 22 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน/ผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดพัทลุง คัดเลือกจากประชากรแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ แบบบันทึกข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงและองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ท้องถิ่น และแบบประเมินระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

การพัฒนาระบบ เครื่องมือที่นำมาใช้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ Notebook Dell Inspiron 15 7000 Gaming Hard disk 500 GB Printer ระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows 10 ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL ภาษา PHP โปรแกรมที่ใช้ในการเขียนระบบ NetBeans IDE 8.0 ภาษา Java script and jQuery 107

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการพัฒนาระบบ

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงและองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ด้วยการสัมภาษณ์ปราชญ์แบบไม่เป็นทางการ และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงและองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ท้องถิ่น

3.2 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง มีแนวคิดในการพัฒนาระบบด้วยการนำข้อมูลของปราชญ์และองค์ความรู้ของปราชญ์มาสร้างเป็นคลังความรู้ที่ผู้ใช้งานทั่วไปสามารถค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลได้ โดยใช้ระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows 10 ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL ภาษา PHP โปรแกรมที่ใช้ในการเขียนระบบ NetBeans IDE 8.0 ภาษา Java script and jQuery และการประเมินระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ใช้แบบประเมินระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง เพื่อวิเคราะห์และตรวจสอบถึงผลลัพธ์ของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งานหรือไม่ ผู้ประเมินระบบ คือ บุคคลทั่วไปที่เป็นอาสาสมัคร ด้วยการสุ่มอย่างง่ายให้ทดลองใช้ระบบฐานข้อมูลและประเมินผลการใช้ระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

4. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลทุติยภูมิ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดหมวดหมู่ เพื่อสกัดองค์ความรู้ แยกเป็นข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงและองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ในลักษณะพรรณนาความ

4.2 การประเมินระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

จากการศึกษาปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง จำนวน 10 คน แบ่งปราชญ์ท้องถิ่นออกเป็น 5 สาขา ได้แก่ 1) สาขาเกษตรกรรม 2 คน คือ สุขุม ทองขุนดำ และจับ เย็นทั่ว 2) สาขาแพทย์แผนไทย 2 คน คือ จำเนียร พลอยดำ และพา รักนุ้ย 3) สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2 คน คือ ทนงค์ แสงเกิด และแผ้ว เขียวดำ 4) สาขาศิลปกรรม 2 คน คือ อ้อม สงแทน และพร้อม บุญฤทธิ์ และ 5) สาขาอุตสาหกรรม ศิลปกรรมและหัตถกรรม 2 คน คือ สาธิต ชูพิทักษณาเวช และอ้อม จันทรชุม มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ปราชญ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี ชีวิตครอบครัวส่วนใหญ่สมรสและมีบุตร ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา ด้านการประกอบอาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร รองลงมาประกอบอาชีพตามความรู้ภูมิปัญญาเฉพาะตน

1.2 ที่มาขององค์ความรู้

องค์ความรู้ของปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ปราชญ์แต่ละคนมีการแสวงหาความรู้หลายรูปแบบ ส่วนใหญ่ศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ สุขุม ทองขุนดำ จับ เย็นทั่ว จำเนียร พลอยดำ อ้อม สงแทน สาธิต ชูพิทักษณาเวช และอ้อม จันทรชุม รองลงมา คือ ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากบรรพบุรุษ ได้แก่

จำเนียร พลอยดำ พา รักษ์นัย พร้อม บุญฤทธิ์ สาธิต ชูพิทักษ์ณาเวช และอิม จันทรชุม และการเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานราชการหรือหน่วยอื่น ๆ ได้แก่ สุขุม ทองขุนดำ จำเนียร พลอยดำ และทงค์ แสงเกิด นอกจากนี้องค์ความรู้ของปราชญ์บางคนเกิดจากการได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้ ได้แก่ แม้ว เขียวดำ และอ้อม สงแทน

1.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้

ปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจ เป็นรูปแบบที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ สุขุม ทองขุนดำ จับ เย็นทั่ว จำเนียร พลอยดำ ทงค์ แสงเกิด แม้ว เขียวดำ อ้อม สงแทน พร้อม บุญฤทธิ์ สาธิต ชูพิทักษ์ณาเวช และอิม จันทรชุม รองลงมา คือ การได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรบรรยายความรู้และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้แก่คณะหรือบุคคลที่มาศึกษาดูงาน การจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้หรือโรงเรียน การถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุตรและเครือญาติ และการลงพื้นที่ชุมชนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคคลที่สนใจ ดังกรณีของ จับ เย็นทั่ว และอ้อม สงแทน ที่ลงพื้นที่ชุมชนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาตามความต้องการของคนในชุมชน

1.4 เกียรติคุณ/รางวัลที่ได้รับ/กิจกรรมทางสังคม

ปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่ได้รับการยกย่องและได้รับการประกาศเกียรติคุณจากหน่วยงานราชการ เช่น สุขุม ทองขุนดำ จำเนียร พลอยดำ ทงค์ แสงเกิด อ้อม สงแทน สาธิต ชูพิทักษ์ณาเวช อิม จันทรชุม และพร้อม บุญฤทธิ์ และส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางสังคมด้วยการเป็นสมาชิกของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สุขุม ทองขุนดำ เป็นหัวหน้าศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านบ้านบ่อน้ำ จับ เย็นทั่ว เป็นวิทยากรของศูนย์การเรียนรู้ร้อยวันพันธุ์ป่า ฯลฯ

2. องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

ผลจากการศึกษา แบ่งองค์ความรู้ออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 17 องค์ความรู้

2.1 ด้านเกษตรกรรม มีองค์ความรู้ภูมิปัญญา 8 เรื่อง ได้แก่ 1) การผลิตปุ๋ยน้ำเพื่อใช้ในการผลิตลองกองให้ได้คุณภาพ (สุขุม ทองขุนดำ) 2) การทำปุ๋ยน้ำชีวภาพโดยใช้เศษเนื้อสัตว์เป็นส่วนผสม (สุขุม ทองขุนดำ) 3) การทำปุ๋ยชีวภาพแห้ง (สุขุม ทองขุนดำ) 4) การทำปุ๋ยหมักชีวภาพแห้ง (จับ เย็นทั่ว) 5) การทำปุ๋ยหมัก

ชีวภาพ (จับ เย็นทั่ว) 6) การเลี้ยงหมูลุมชีวภาพ (จับ เย็นทั่ว) 7) การทำดินหมัก (จับ เย็นทั่ว) และ 8) เทคนิคการเลี้ยงสัตว์ (ทงค์ แสงเกิด) องค์ความรู้ด้านการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และดินหมัก เป็นการนำเศษวัสดุเหลือใช้จากครัวเรือนหรือไร่นา เช่น เศษผัก เศษผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ มูลสัตว์ แกลบ มาเป็นวัตถุดิบหลักในการทำปุ๋ยหมักดินหมัก การเลี้ยงหมูลุมชีวภาพมีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากการเลี้ยงทั่วไป คือ การเลี้ยงหมูในหลุมโดยมีการนำแกลบ (นำเกลือแกงโรยบนแกลบ) รำละเอียด และ น้ำสกัดชีวภาพ มาเตรียมพื้นที่คอกก่อนนำหมูมาเลี้ยง ผลของการเลี้ยงเป็นการลดต้นทุนการผลิต ลดระยะเวลาในการเลี้ยง หมูมีเนื้อแดงร้อยละ 80 และได้ปุ๋ยหมักพร้อมใช้ ส่วนเทคนิคด้านการเลี้ยงสัตว์เป็นการใช้ประโยชน์จากการเลี้ยงสัตว์อย่างคุ้มค่า เช่น การเลี้ยงหมูพื้นบ้าน ทำคอกหมูแบบสามารถเคลื่อนย้ายได้ มูลหมูเป็นปุ๋ยคอกลงดิน ในทุกพื้นที่ที่เคลื่อนย้าย วางสะดวก ประหยัดเวลาและแรงงาน

2.2 ด้านแพทย์แผนไทย มีองค์ความรู้ภูมิปัญญา 3 เรื่อง ได้แก่

1) การนวด (จำเนียร พลอยดำ) 2) การรักษากระดูกหัก (จำเนียร พลอยดำ) และ 3) การรักษาโรคเกี่ยวกับกระดูก โรคเกี่ยวกับระบบประสาท โรคเกี่ยวกับกล้ามเนื้อ (พา รักนุ้ย) องค์ความรู้ด้านการนวดเริ่มต้นด้วยการซักประวัติก่อนการนวด เริ่มนวดแนวเส้นพื้นฐานก่อนนวดบริเวณที่เป็น ลักษณะการนวดจะมีการจับเส้น การกด การดัด การรีดเส้น การเขี่ยเส้น และการดึงเส้น พร้อมทั้งประคบสมุนไพร ทาน้ำมันสมุนไพร และกินยาสมุนไพรไปด้วย ส่วนองค์ความรู้ด้านการรักษาโรคกระดูกจะเป็นการรักษากระดูกหัก และทาด้วยน้ำมันสมุนไพรพร้อมกับการใช้คาถา

2.3 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีองค์ความรู้ภูมิปัญญา 2 เรื่อง ได้แก่ 1) การบำรุงรักษาดินด้วยการใช้หญ้าแฝก (ทงค์ แสงเกิด) และ 2) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ : กรณีศึกษาองค์กรชุมชนรักษ์ป่าต้นน้ำ ตำบลตะพาน อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง (แผ้ว เขียวดำ) องค์ความรู้ด้านการบำรุงรักษาดินด้วยการใช้หญ้าแฝก เช่น การปรับโครงสร้างของดินด้วยหญ้าแฝก กรณีดินที่มีสภาพเป็นดินดาน ดินขาว ไม่สามารถปลูกอะไรได้ จึงนำหญ้าแฝกมาปลูก โดยปลูกในลักษณะ 50x50 เซนติเมตร ปลูกให้แน่นหนา เป็นเวลา 1 ปี แล้วไถ จะพบว่าในดินมีรากของหญ้าแฝกอยู่มาก โดยรากของหญ้าแฝกจะซอนไชลงไปเปิดดินแข็งได้ ทำให้

ดินโปร่ง ร่วนซุยและเมื่อใส่ปุ๋ยหมักลงไปทำให้ดินมีความสมบูรณ์พร้อมที่จะเพาะปลูก ส่วนองค์ความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ : กรณีศึกษาองค์กรชุมชนรักษ์ป่าต้นน้ำ ตำบลตะพาน อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง เป็นการจัดทำแผนการจัดการป่าองค์กรชุมชนรักษ์ป่าต้นน้ำตำบลตะพาน มีการกำหนดยุทธศาสตร์และวิธีการปฏิบัติการจัดการทรัพยากรฯ มีข้อตกลงการจัดการทรัพยากรฯ รวมถึงมีกิจกรรมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การปลูกป่า การบวชป่า ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่จัดทำขึ้นโดยคณะทำงานองค์กรชุมชนรักษ์ป่าต้นน้ำตำบลตะพาน โดยมีแล้ว เชี่ยวชาญเป็น คณะทำงานฯ เพื่อให้คนในชุมชนได้ปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนและธรรมชาติ

2.4 ด้านศิลปกรรม มีองค์ความรู้ภูมิปัญญา 2 เรื่อง ได้แก่ 1) มโนราห์ (อ้อม สงแทน) 2) การแสดงหนังตะลุง (พร้อม บุญฤทธิ์) องค์ความรู้ด้านมโนราห์ของ อ้อม สงแทนที่มีลักษณะเด่น คือ การเขียนบทกลอนมโนราห์ ในการประพันธ์บทกลอน ต้องมีความรู้ในเรื่องของรูปแบบการประพันธ์ เช่น กลอน 4 กลอน 8 กลอน 10 ฯลฯ และต้องมีความรู้ในสิ่งที่ตรงกันข้าม เช่น สูงคู่กับต่ำ การคู่กันของสรรพสิ่ง เช่น ปลาคู่กับน้ำ คำเรียกของสิ่งต่าง ๆ ที่มีความหมายเหมือนกัน เช่น สกุนา สกุนัย ปักชี ปักชา วิหค หมายถึง นก การสัมผัสของคำต่าง ๆ ที่สอดคล้องกัน เช่น อักษร ม. ประกอบด้วย มี มิตร หมาย เหมือน หมาย ฯลฯ ส่วนเนื้อหาของการประพันธ์จะต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการแสดง สถานที่แสดง และกลุ่มผู้ชมการแสดงมโนราห์ ส่วนองค์ความรู้ด้านการแสดงหนังตะลุงของคณะหนังพร้อมน้อย ตะลุงสากล ที่มีลักษณะเด่น คือ การนำเอาเครื่องดนตรีสากลมาบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีของหนังตะลุง (เครื่อง 5) เป็นคณะแรก ซึ่งเครื่องดนตรี ได้แก่ ปี่ ทับ โหม่ง กลองชุด ซอด้วง ซออด้วง ไวโอลิน โทณ กิตาร์ แอร์แกน

2.5 ด้านอุตสาหกรรม ศิลปกรรมและหัตถกรรม มีองค์ความรู้ภูมิปัญญา ด้านหัตถกรรม 2 เรื่อง ได้แก่ 1) การผลิตผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว (สาธิต ชูพิทักษ์นาเวช) 2) การแกะรูปหนังตะลุง (อ้อม จันทร์ชุม) องค์ความรู้ด้านการผลิตผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว นอกจากจะมีเครื่องมือที่ใช้ทั่วไปแล้ว ยังมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ผลิตขึ้นมาเพื่อใช้เป็นการเฉพาะ เช่น เครื่องควั่นกะลามะพร้าว เครื่องสลักกะลามะพร้าว ฯลฯ สำหรับขั้นตอนการผลิต ประกอบด้วยขั้นเตรียม

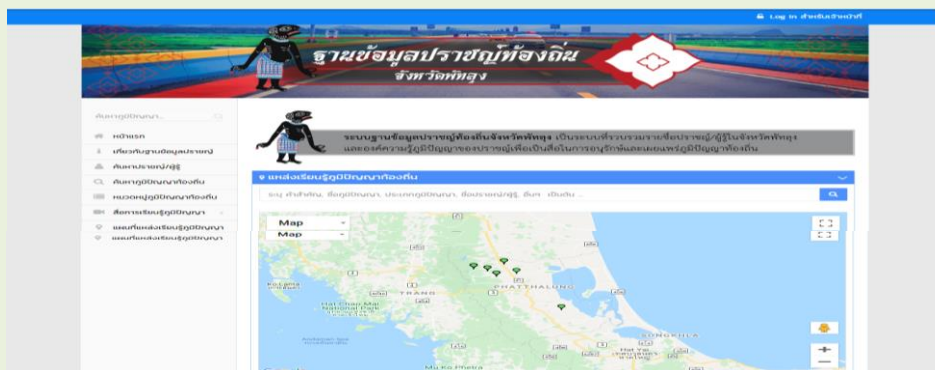
กะลามะพร้าว การตัดชิ้นส่วนตามแบบผลิตภัณฑ์นั้น ๆ การประกอบตัวผลิตภัณฑ์ และการตกแต่ง ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวรูปโคมไฟฟ้า ถ้วยถ้วยเดียวกะลา องค์ความรู้การแกะรูปหนังตะลุง มีอุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ เหล็กแหลม หรือเหล็กขีด ค้อน เขียงไม้เนื้อแข็ง เขียงไม้เนื้ออ่อน มีดแกะ หินลับมีด สบู่ขึง มุกหรือ ตูตตู และสีต่าง ๆ ขั้นตอนการแกะรูปหนังตะลุง ประกอบด้วย 1) การเตรียมหนัง นิยม ใช้หนังวัว นำหนังวัวสดมาแกะพังผืด ตากจนแห้ง แล้วนำมาหมัก ในน้ำหมักสับปะรด ใบชะมวง หรือส้มอื่น ๆ หรือใช้น้ำส้มสายชู แล้วขูดขนออก นำไปล้าง และตากลมหรือ แดดอ่อน ๆ 2-3 วัน จนแห้งสนิทดี 2) การร่างภาพลงบนผืนหนัง อาจจะร่างบนหนัง เลยหรือแกะฉลุร่างบนกระดาษแล้วนำไปเป็นแบบวางทาบบนแผ่นหนังก็ได้ การร่าง ภาพบนผืนหนังจะใช้เหล็กจารหรือเหล็กแหลมมาร่างภาพ 3) การแกะฉลุลาย มี 2 ลักษณะ คือ การตอกด้วยมุกหรือตูตตู และการแกะด้วยมีด 4) การลงสี สีที่ใช้จะเป็นสี ย้อมผ้าผสมกับเหล้าขาวหรือน้ำร้อนหรือน้ำมะนาวก็ได้ ตัวละครที่โดดเด่นจะใช้สี ฉูดฉาด ส่วนตัวประกอบมีการลงสีจาง ๆ หรือไม่ลงสีเลย

3. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

3.1 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย 1) ส่วนผู้ดูแลระบบ กำหนดสิทธิ์ผู้ใช้ได้/จัดการผู้ใช้ระบบได้ จัดการ ข้อมูลหน่วยงานได้ กำหนดประเภทภูมิปัญญาได้ จัดการข้อมูลปราชญ์/ผู้รู้ได้ จัดการ ข้อมูลภูมิปัญญาได้ทั้งหมด และจัดการสื่อการเรียนรูภูมิปัญญาได้ (บทความ, งานวิจัย, วีดีโอ/แอนิเมชัน, ไฟล์เสียง) 2) ส่วนผู้บันทึกภูมิปัญญา กำหนดประเภทภูมิปัญญาได้ จัดการข้อมูลปราชญ์/ผู้รู้ได้ จัดการข้อมูลภูมิปัญญาได้ทั้งหมด และจัดการสื่อ การเรียนรูภูมิปัญญาได้ (บทความ, งานวิจัย, วีดีโอ/แอนิเมชัน, ไฟล์เสียง) 3) ส่วนผู้ใช้งานทั่วไป ค้นหาปราชญ์/ผู้รู้ได้ ค้นหาภูมิปัญญาจากคำที่ค้นหาได้ ค้นหา ภูมิปัญญาตามประเภทได้ ค้นหาสื่อภูมิปัญญาประเภทต่าง ๆ ได้ และค้นหาแผนที่ตั้ง ของภูมิปัญญาได้

ภาพที่ 1 การออกแบบโครงสร้างระบบ

ภาพที่ 2 ระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

3.2 การประเมินระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ผู้ประเมินระบบ คือ อาสาสมัครที่ร่วมประเมินระบบ จำนวน 50 คน พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจต่อการใช้งานฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) ทุกด้าน ดังนี้ ด้านประสิทธิภาพของระบบ ($\bar{X}=4.27$) ได้แก่ ความง่ายของการใช้งาน ($\bar{X}=4.36$) ความเหมาะสมของเมนูการใช้งาน และภาษาที่ใช้ในระบบฐานข้อมูลเป็นทางการสื่อความหมายชัดเจน ($\bar{X}=4.28$) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ($\bar{X}=4.26$) ได้แก่ เป็นระบบที่มีประโยชน์สำหรับการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.28$) เป็นระบบฐานข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับการประกอบอาชีพ ($\bar{X}=4.22$) และด้านการ

ออกแบบ ($\bar{X}=4.25$) ได้แก่ การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลสะดวกต่อการค้นหาและสืบค้น ($\bar{X}=4.32$) ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรอ่านได้ง่ายและสวยงาม และมีความชัดเจนของรูปภาพ ($\bar{X}=4.28$)

บทสรุป

ผลที่ได้จากการวิจัย คือ ข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง จำนวน 10 คน จาก 5 สาขา มีองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 17 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นองค์ความรู้ด้านเกษตรกรรมในเรื่องการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ด้านการพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง โครงสร้างความรู้ที่พัฒนาในระบบฐานข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลปราชญ์ ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญา และแผนที่แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา ส่วนการประเมินระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ภาพรวมความพึงพอใจต่อการใช้งานฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่น จังหวัดพัทลุง

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ปราชญ์ส่วนใหญ่ มีอายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป เนื่องด้วยการสร้างความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เป็นที่ประจักษ์ ต้องใช้ระยะเวลานาน ต้องมีการแสวงหาความรู้ กลั่นกรองความรู้ ทดลองปฏิบัติ และลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและสังคม กลายเป็นผู้มีปัญญารอบรู้ ได้รับการยกย่องว่าเป็นปราชญ์ รวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานพิเศษใหม่ ๆ ที่เป็นผลประโยชน์ต่อสังคมและมนุษยชาติอย่างต่อเนื่อง (จารุวรรณ รัตนโกคา, 2551, น. 30)

1.2 ที่มาขององค์ความรู้ ปราชญ์ส่วนใหญ่ มีความรู้จากการศึกษา แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของปราชญ์ คือ เป็นผู้คงแก่เรียนและหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ (จารุวรรณ รัตนโกคา, 2551, น. 30) ดังกรณี

ของ สุขุม ทองขุนดำ มีองค์ความรู้จากการศึกษา สังเกต และเรียนรู้ด้านเกษตรจากสวนโบราณ และแสวงหาความรู้ด้วยการเป็นหมอดินอาสาของหมู่บ้าน ได้รับการอบรมความรู้จนมีความรู้ในเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาณี ชูกำเนิด, จิตมิตี อาพัทธนันท์, มารุต คำชะอม, และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2558, น. 311) ที่พบว่า กระบวนการนวัตกรรมการเรียนรู้ของปราชญ์ชาวบ้านภาคใต้ ในมิติบริบทของกระบวนการสร้างนวัตกรรม ปราชญ์ต้องมีลักษณะเป็นผู้ชอบสืบสรรหา กล่าวคือ ปราชญ์ชาวบ้านต้องปฏิบัติตนเป็นผู้แสวงรู้ แสวงหาโอกาสที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงความสามารถ

1.3 การถ่ายทอดความรู้ ปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ส่วนใหญ่ถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่บุคคลอื่นที่สนใจ การได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร การให้ความรู้แก่คณะหรือบุคคลที่มาศึกษาดูงาน และการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุตรและเครือญาติ สอดคล้องกับงานวิจัยที่มิจัยโครงการศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2550, บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ได้รับการสืบทอดภูมิปัญญาด้านอาหารพื้นบ้านมีทั้งแบบเจาะจงบุคคล ได้แก่ ลูก หลาน หรือเครือญาติ ซึ่งมักจะถ่ายทอดเทคนิคเฉพาะให้แก่สมาชิกในครอบครัวและมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดแบบไม่เจาะจงบุคคล ผ่านหลักสูตรการเรียนการสอน

1.4 เกียรติคุณ/รางวัลที่ได้รับ/กิจกรรมทางสังคม ปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่ได้รับการยกย่องและได้รับการประกาศเกียรติคุณจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ เนื่องด้วยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับจากสังคม รวมทั้งเป็นผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับสังคมด้วยการเป็นสมาชิกของหน่วยงานต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ ชนะเค้า (2547, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดบุรีรัมย์มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำโดยธรรมชาติอย่างเด่นชัด

2. องค์ความรู้ของปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

2.1 องค์ความรู้ด้านเกษตรกรรม ความรู้ที่อยู่ภายในตัวของปราชญ์ท้องถิ่น เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงมีกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ได้ความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ดินหมักเพื่อใช้ในการเกษตร หรือการหาเทคนิควิธีการด้านการเกษตร เช่น การเลี้ยง

หมู่หลุมชีวภาพ หรือการมีเทคนิคการเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตอย่างคุ้มค่า ด้วยพืชผลไม่มีความอุดมสมบูรณ์ มีต้นทุนการเลี้ยงหมูที่ลดลง และการได้ป่วยจากสัตว์ที่เลี้ยง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของปราชญ์ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตตามแนวทางของหลักเศรษฐกิจพอเพียงแทบทั้งสิ้น (อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, สุวรรณา เขียวรักดีพร, พระปลัดสุระ ญาณธโร, กันตพัฒน์ พรสิริวัฒนสิน, และปกรณ์ ปรียากร, 2561, น. 222)

2.2 องค์ความรู้ด้านแพทย์แผนไทย หมอพื้นบ้านมีกระบวนการรักษาที่เป็นระบบ เริ่มต้นจาก 1) การวินิจฉัยโรคเพื่อหาสาเหตุของการเกิดโรค 2) การรักษาเป็นการรักษาด้วยวิธีการที่ได้รับการศึกษาเรียนรู้มาจากบรรพบุรุษและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยยาที่ใช้ในการรักษาเป็นยาสมุนไพรร่วมกับการใช้คาถา 3) การติดตามอาการโดยหมอพื้นบ้านมีการติดตามผู้ที่มารับการรักษาทั้งในรูปแบบของการนัดหมายมาดูอาการที่บ้านหมอพื้นบ้าน และการติดตามเยี่ยมถึงบ้าน

2.3 องค์ความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการนำองค์ความรู้มาใช้แก้ปัญหาในการประกอบอาชีพและการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ทนงค์ แสงเกิด ปรับปรุงดินด้วยการปลูกหญ้าแฝกและเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชนด้วยการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านม่วง ส่วนแพ้ว เขียวคำและคณะ ร่วมกับคนในชุมชนจัดทำแผนการจัดการป่า กำหนดยุทธศาสตร์และวิธีการปฏิบัติการจัดการทรัพยากรฯ ร่วมกัน ในชุมชนรักษ่าป่าต้นน้ำตาบละแพน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง นาแสง (2556, น. ก-ข) ที่พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาสังคมของปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดขอนแก่น มีการสร้างระบบการทำงานอย่างมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา รวมถึงการพัฒนาต้องอยู่บนฐานการเกื้อกูลกันมนุษย์กับธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองหรือของชุมชนได้ (Naryatmojo, 2019, p. 386)

2.4 องค์ความรู้ด้านศิลปกรรม ลักษณะเด่น คือ การนำเครื่องดนตรีปัจจุบันมาประยุกต์ใช้กับเครื่องดนตรีแบบดั้งเดิมที่เคยมี เช่น การนำเอาเครื่องดนตรีสากลมาบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีของหนังตะลุงของคณะหนังตะลุงพร้อมน้อย ตะลุง

สากล แต่แม้ว่าคณะหนังตะลุงพร้อมน้อย ตะลุงสากล จะนำเครื่องดนตรีสากล เข้ามาใช้ในการแสดงหนังตะลุงด้วย แต่วิธีการเล่นหนังตะลุงแบบเดิมก็ยังคงอยู่

2.5 องค์ความรู้ด้านอุตสาหกรรม ศิลปกรรมและหัตถกรรม ลักษณะเด่น คือ การนำองค์ความรู้ที่ได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อยังชีพ สร้างรายได้ให้กับครอบครัว ด้วยการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา มะเจะแน (2552, น. 13) ที่พบว่า การสร้างเรือกอลและจำลองของชาวบ้านนราธิวาสที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นช่องทางให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อสร้างอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ส่วนผู้ใช้งานทั่วไป มีเมนูสำหรับการค้นหาที่หลากหลาย เช่น ค้นหาปราชญ์/ผู้รู้ได้ ค้นหาภูมิปัญญาจากคำที่ค้นหาได้ ค้นหาภูมิปัญญาตามประเภทได้ ค้นหาสื่อภูมิปัญญาประเภทต่าง ๆ ได้ และค้นหาแผนที่ตั้งของภูมิปัญญาได้ ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจด้านประสิทธิภาพของระบบมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรภรณ์ ชัยพัฒน์เมธี (2561, น. 264) ศึกษาการพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนวังก่พง อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในส่วนของการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อระบบอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเสถียรภาพของระบบ ด้านประโยชน์ของระบบต่อการปฏิบัติงาน และด้านการออกแบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สถาบันการศึกษาควรบรรจุวิชาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของปราชญ์ท้องถิ่นในหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการสืบทอดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นและองค์ความรู้ของปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงสาขาอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- จารุวรรณ รัตนโกคา. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้หลักสู่มาตรฐาน
สมรรถนะวิชาชีพหัตถกรรมโดยภูมิปัญญาไทย* (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ธานี ชูกำเนิด, จิตมิตี อาพัทธนันท์, มารุต คำชะอม, และเอกรินทร์ สังข์ทอง.
(2558). *การพัฒนาแบบกระบวนการนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา
ที่ยั่งยืนของปราชญ์ชาวบ้านภาคใต้. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา*, 2(2), 308-317.
- บุญส่ง นาแสง. (2556). *กลยุทธ์การพัฒนาสังคมของปราชญ์ชาวบ้านจังหวัด
ขอนแก่น* (รายงานผลการวิจัย). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.
- พรทิพย์ ชนะเค้า. (2547). *กลยุทธ์การสื่อสารภูมิปัญญาท้องถิ่นของปราชญ์ชาวบ้าน
จังหวัดบุรีรัมย์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
คณะนิเทศศาสตร์). สืบค้นจาก [http://www.thaithesis.org/detail.
php?id=1082547000567](http://www.thaithesis.org/detail.php?id=1082547000567)
- พัชรภรณ์ ชัยพัฒน์เมธี. (2561). *การพัฒนาระบบฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านในชุมชน
วังภักษ์ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล ศรีวิชัย*, 10(2), 263-276.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ทีมวิจัยโครงการศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นใต้. (2550). *การศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใต้
ด้านอาหารพื้นบ้าน*. สืบค้น 21 พฤศจิกายน 2561, จาก [https://flip
html5.com/bookcase/mwll](https://flip.html5.com/bookcase/mwll)
- วาสนา มะเจะแน. (2552). "เรือกอและจำลอง" ธุรกิจที่สร้างรายได้จากภูมิปัญญา
ชาวบ้าน. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 1(3), 1-18.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สุพัฒน์ ศรีสวัสดิ์, พนม สุขจันทร์, จารุวรรณ ประดับแสง, และสมนึก ลิ้มเจริญ. (2556). พืชสมุนไพรประจำถิ่นและภูมิปัญญาการประยุกต์ใช้สำหรับแพทย์พื้นบ้านในจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 5(4), 14-27.

อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, สุวรรณา เขียวภักดีพร, พระปลัดสุระ ญาณธโร, กันตพัฒน์ พรสิริวัฒนสิน, และปกรณ์ ปรียากร. (2561). บทบาทของปราชญ์ชาวบ้านในการจัดการตนเองของชุมชน. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 19 (ฉบับพิเศษ), 218-230.

Naryatmojo,D. L., (2019). Internalization the concept of local wisdom for students in the listening class. *Arab world English journal*, 10(1), 382-394.